

DOLNÍ NĚMČÍ

Jen asi 1000 hektarů velká obec Dolní Němčí se nachází nedaleko hranic se Slovenskem na jihu České republiky a patří k Mikroregionu Bílé Karpaty. Má zhruba 3000 obyvatel. Jedna z dodnes zachovalých charakteristik obce je, že Dolní Němčí se jako velmi kompaktní struktura staveb rozprostírá v okolí vodního toku. Rozšiřování zastavěného prostoru postupuje podle daného plánu územního rozvoje, pokračuje formou uzavřeného osídlení a zohledňuje blízké nezalesněné okolí. K ochraně zemědělské půdy stejně jako k ekologické intervenci byly vysázeny již v minulých letech i stoletích větrolamy a remízky.

Rozvoj obce se během posledních 30 let věnoval různým úrovním: na jedné straně je to samo občanství, které angažovaným a činorodým vedením spolu s široce sestaveným týmem, stávajícím se z obecní rady a zastupitelů mnohých spolků, své ideje, vize a projekty nejprve rozvine a na závěr promění. Četné zastoupení místních spolků a institucí je také garantem toho, že žádosti i požadavky všech občanů/ občanek jsou zohledněny nezávisle na jejich věku, pohlaví a životní situaci.

Vedle práce na lokální úrovni se obec účastní i mnohých regionálních a nadregionálních projektů. Nejdůležitějším je spolek „Mikroregion Bílé Karpaty“, do kterého obec náleží od r.2005. V tomto seskupení zpracovávají starostové obcí spolu s mnohými odborníky inovativní nápady pro region. Přitom se jedná stejnou měrou o vytvoření moderní infrastruktury a o služby pro hospodářský rozvoj, pro energetické koncepty a pro zvyšování životní kvality. Prosazení stanovených společných cílů na regionální úrovni z velké části znovu přísluší jednotlivým obcím.

Po těžkých letech po politickém převratu ze začátku 90. let je dnes Dolní Němčí vzhledem k rozvoji obyvatelstva stabilní obcí a vykazuje dobrou věkovou pyramidu. Místní zásobování a sociální infrastruktura jsou – v porovnání se stejně velkými obcemi – na vysoké úrovni. V podstatě je k dispozici vše, co je potřeba ke každodennímu životu: obchody se zbožím každodenní potřeby, řezník, pekárna, péče o předškolní děti a zařízení pro základní vzdělání dětí a mladistvých, pečovatelská služba a mnoho jiného. Sociální služby jsou zajištěny obcí – zčásti s pomocí dobrovolníků, zčásti spoluprací s charitní službou.

Za obdiv stojí především oblast vzdělávání: základní škola je mimořádná a zaměřená především jako zařízení celodenní, přičemž odpolední péče není jako dohled, nýbrž přináší žákyním a žákům díky kvalitnímu různorodému uměleckému a sportovnímu programu přidanou hodnotu. Systém vzdělávání sám o sobě je sice řízen státem, v Dolním Němčí je ovšem velmi inovativně propojen s místními zařízeními a organizacemi, a to znamená nejen vynikající možnosti pro děti a mladistvé, ale zároveň to posiluje středně- i dlouhodobě silnější spojení mladých lidí s jejich rodnou obcí.

Významnou oporou pro život v obci jsou četné aktivní spolky, které jsou současně sociálním, kulturním a společenským pojítkem. Zvláštní význam náleží přitom spolkům propojeným s tradicemi. Tyto spolky nevznikly v minulosti, ale zvyky a tradice ztrácejí i pro současnost. Krystalizačním bodem je domovské muzeum Na Mlýně, které připomíná minulost a nabízí možnost setkávání.

Vedení obce má kladný přístup k dialogu se spoluobčany, kteří mimo jiné umožňují, aby plochy nutné k rozšíření bydlení či podnikání, k výstavbě nadregionálních cyklostezek, k ekologickým opatřením a podobně byly v nezbytném případě převedeny obcí. Rovněž energetický akční plán Dolního Němčí započatý v r. 2008 je založen na spoluúčasti občanů.

Vedle energetického akčního plánu byly a jsou stále aktuální témata jako tepelná úprava budov, výměna kotlů a začlenění obnovitelných energií jako fotovoltaika nebo tepelné čerpadlo. Bioplynová stanice z místního zemědělského družstva zajišťuje teplem 60 procent jeho spotřeby. Toto zemědělské družstvo, které vzniklo z dřívějšího JZD, obhospodařuje celkem asi 3000 hektarů, z čehož zhruba 900 hektarů je na území Dolního Němčí. Družstvo nabízí 80 pracovních míst, a je tedy největším

zaměstnavatelem v obci, ve které kladou velký důraz nato, aby bylo co nejvíce obyvatel zaměstnáno v místě.

Obec Dolní Němčí se ukazuje jako živoucí životní prostor uprostřed Bílých Karpat a okouzlí nejen zájmem o děti a mladé lidi, nýbrž i živým, společenským životem, který zajišťují převážně místní spolky.

Dolnímu Němčí je udělena **bronzová Evropská cena obnovy vesnice 2020** za několik obzvlášť přesvědčivých vývojových projektů.